

CORRIGEER WETTEKSTEN VOOR ZE SCHADE VEROORZAKEN

De brochure over de nieuwe antiseksismewet maakt pijnlijk duidelijk dat de wet een miskleun is, schrijven **RIK TORFS** en **JOGCHUM VRIELINK**. Je kunt erin lezen wat je wil.

Antiseksisme: de wet als slet?

Zeg niet: 'Weer één die het geld van haar man uitgeeft aan lippenstift en schoenen'. © Peter Hilz

**RIK TORFS EN
JOGCHUM
VRIELINK**
Wie? Rector en
postdoctoraal
onderzoeker aan
de KU Leuven.

Wat? Met dit soort vage wetteksten kun je wetten
evengoed afschaffen.

'De seksismewet is overbodig en ongrondwettig', schreven wij enige tijd geleden in deze krant (*DS 14 maart*). We claimden dat de censurerende mogelijkheden van de nieuwe wet zonder voorgaande waren en dat het welhaast praktisch zou zijn als initiatiefneemster Joëlle Milquet (CDH) een korte lijst zou opstellen van zaken die we wél nog mogen zeggen. De nieuwe wet definieert seksisme als gebaren of handelingen die 'klaarblijkelijk bedoeld zijn om minachting uit te drukken' jegens iemand vanwege zijn geslacht, die een persoon 'als minderwaardig beschouwen' of 'reduceren tot diens geslachtelijke dimensie'. Er moet ook sprake zijn van een 'ernstige aantasting van de waardigheid'.

Grommen volstaat

Dat lijkt nogal ruim gedefinieerd. Vorige week bracht het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen een handleiding uit, die toch enige begrenzing probeert aan te brengen. Volgens de handleiding zijn 'slechts' uitspraken zoals de volgende strafbaar:

- 'Wat een mietje!' (gezegd tegen een vader die voogdij over zijn kinderen nastreeft, terwijl dit de verwachte taak van de vrouw is)
- 'Een Raad van Bestuur is geen Tupperware-bijeenkomst!' (wellicht tenzij het de Raad van Bestuur van Tupperware is)
- 'Weer één die het geld van haar man uitgeeft

aan lippenstift en schoenen!' (strafbaar omdat het een vrouw reduceert 'tot het stereotype van de koopzieke vrouw'). Ook 'grommen' naar een vrouw is strafbaar. We verzinnen het niet. De brochure voegt bovendien toe dat eenmalige feiten kunnen volstaan. Eén enkele grom bijvoorbeeld? Vrijwel de enige beperkende interpretatie uit de handleiding houdt in dat 'seksistische reclame of humoristische video's' niet onder het toepassingsgebied van de wet vallen. Het moet immers gaan om uitingen die gericht zijn aan identificeerbare individuen, niet aan groepen. Zo werd het ook geclaimd in het parlement. Helaas wil dat niet zeggen dat de wet ook zo zal worden toegepast. Bij de hoogste Belgische rechtscollages kunnen de parlementaire voorbereidingen niet opwegen tegen de duidelijke tekst van een wet. Zelfs niet als blijkt dat de wetgever duidelijk een andere bedoeling had dan de tekst suggereert.

**Er schort iets aan een wet
als je je in bochten moet
wringen om uit te leggen
dat een deur openhouden
niet strafbaar zal worden**

Hoe dan ook blijft de wet extreem problematisch, zelfs al gaat het om opmerkingen gericht tegen één individu. De voorbeelden uit de handleiding illustreren dat.

De parlementaire toelichting op de wet maakte dat ook al duidelijk. Zo komt daarin de vraag aan bod of 'een deur openhouden voor een vrouw' voortaan strafbaar zou zijn. Dat zou niet het geval zijn omdat het verbod de aanwezigheid vereist van een 'wil tot beschadigen en een vernederend effect'.

We lijken daaruit te moeten concluderen dat

iemand die door een deur open te houden wél snode bedoelingen heeft, alsnog strafbaar is (als een ander zich daardoor vernederd voelt). Belangrijker nog is dat kennelijk niemand aanvoelde dat er iets schort aan een wet als je je in bochten moet wringen om uit te leggen dat een deur openhouden niet strafbaar zal worden.

Seksistische reclame

Essentieel is verder dat de meerderheid weigerde om van het nieuwe delict een 'klachtmisdrijf' te maken: een misdrijf dat alleen vervolgd kan worden als het slachtoffer klacht indient. Als je echt alleen individugerichte uitingen wilde aanpakken, was het nochtans logisch geweest dat wel te doen (net als bij laster, eerroof en belaging). Nu zal je kunnen optreden tegen de wens van seksistisch bejegende individuen in. Ook op die manier kan seksistische reclame eenvoudig aangepakt worden: de deelnemers daaraan zijn immers individuen, 'namens' wie een rechtszaak opgestart kan worden, ook als ze dat zelf niet willen (!). Natuurlijk is het Instituut geen rechtbank. Zijn adviezen hebben geen echte juridische waarde en wij begrijpen ook wel dat de instelling er niet is om de wetgeving, die het mag handhaven, zo restrictief mogelijk te interpreteren (hoewel iets minder onredelijkheid aardig zou zijn).

Maar de brochure laat zien dat de wet geen enkele houvast biedt. Je kunt er alles in lezen wat je wilt. Met dit soort vage teksten kun je wetgeving net zo goed afschaffen: de taak van de wetgever wordt sowieso volledig doorgeschoven naar de strafrechter.

De basisfout blijft liggen bij het vorige parlement. Hopelijk corrigeert de huidige legislatuur de kwestie dan ook, voor de wet (verdere) schade veroorzaakt. In afwachting daarvan kan het een leuke vrijetijdsbesteding zijn om de speeches van degenen die de wet hebben ingevoerd nauwgezet te screenen op strafbaar seksisme.

**'Opeens ben ik
even geen
moeder meer en
zit ik met tijd
voor mezelf die
ik niet wil en
waar ik me geen
raad mee weet.'**

Als haar kinderen er sinds de echtscheiding één week op de twee niet zijn, voelt actrice **TINE EMBRECHTS** de grond onder haar voeten wegzakken (in Humo).

